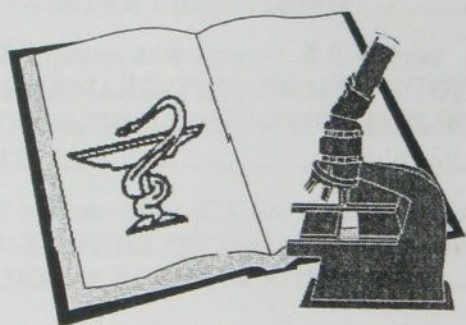

*Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського
Київська медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика*

МЕДИЧНА ОСВІТА

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

- ◆ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
- ◆ ДОСВІД З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- ◆ ПОВІДОМЛЕННЯ, РЕЦЕНЗІЇ
- ◆ З ІСТОРІЇ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

*Ministry of Public Health of Ukraine
Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky
Kyiv Medical Academy of Post-Graduate Education by P.L. Shupyk*

MEDICAL EDUCATION

SCIENTIFIC-PRACTICAL JOURNAL

3/2007

<i>А.А. Гудима, О.Б. Сван</i> ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ЗАСТОСУВАННЯ ЛЮФІЛІЗОВАНИХ КСЕНОДЕРМОТРАНСПЛАНТАТИВ – НОВОГО НАПРЯМКУ ЛІКУВАННЯ КРІОУРАЖЕНЬ ШКІРИ	46
<i>Т.М. Камінська, А.А. Громов, В.І. Кравченко</i> ЗНАЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ОРГАНІЗАТОРІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	48
<i>С.І. Климнюк, М.С. Творко, Н.І. Ткачук, Л.Т. Котляренко, А.Р. Малярчук, Л.Б. Романюк, О.В. Покришко, Т.В. Бігуняк, Х.Ю. Недошитко</i> ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	52
<i>О.В. Козаченко</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ “ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ” В ОДЕСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	54
<i>О.В. Олійник, В.В. Гнатів, І.В. Чепіль, О.І. Костів</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПИТАНЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗГІДНО З БОЛОНСЬКОЮ СИСТЕМОЮ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ	58
<i>М.А. Пайкуш, Е.І. Личковський</i> ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРОФЕСІЙНО ЗОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ	61
<i>В.В. Рудень, Т.Г. Гутор, М.В. Цицько, В.В. Оліщук</i> ПРО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ “ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ” ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ У ЛЬВІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО	66
<i>Е.І. Сливко, О.З. Мельнікова, Г.А. Бозуцька, О.З. Іванченко</i> ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ “МЕДИЧНА І БІОЛОГІЧНА ФІЗИКА” У КОНТЕКСТІ ПРАКТИЧНО ОРІЄНТОВАНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	70
<i>І.І. Солонинко</i> ДО ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	72
<i>Л.М. Тарасенко, К.С. Непорада, В.К. Григоренко, М.В. Білець, О.Є. Омельченко, Н.М. Прислопська</i> ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ У МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	76
<i>Л.В. Філіппова, В.О. Калібабчук, В.П. Сергієнко</i> ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ХІМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	78
<i>М.Р. Хара, В.В. Файфура, Ю.І. Бондаренко, Н.Я. Потіха</i> РОЛЬ ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ПРАЦІВНИКА МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ ТА ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	82
<i>О.Л. Холодкова, Н.В. Нескоромна, І.Г. Гудіна</i> ПОДАЛЬША ОПТИМІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ СТУДЕНТІВ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (У ЗВ'ЯЗКУ З ВВЕДЕННЯМ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ)	86
<i>С.О. Ястремська, С.Р. Підручна, О.І. Острівка</i> ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНОГО ВИКЛАДАННЯ БІОХІМІЇ	89
<i>Ю.І. Бажора, М.М. Чеснокова, А.В. Шевеленкова</i> ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ “СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ” СТУДЕНТАМ ПЕРШОГО КУРСУ	91

УДК 577.2 (072)

ПРАКТИЧНО-ОРІЄНТОВАНЕ ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ "СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ" СТУДЕНТАМ ПЕРШОГО КУРСУ

©Ю.І. Бажора, М.М. Чеснокова, А.В. Шевеленкова

Одеський державний медичний університет

Успішне завершення програми "Геном людини" сприяло великому впливу на розвиток молекулярної біології та одразу ж знайшло практичне використання як в теоретичній, так і в практичній медицині. Одним з напрямків науки в ХХІ столітті стала молекулярна медицина, що виникла на базі молекулярної біології та біоінформатики з використанням нанотехнологій. Це обумовило зростання інтересу та мотивації студентів для вивчення складних питань молекулярної біології. Роль цієї дисципліни, що постійно зростає, обумовила введення елективного курсу "Сучасні проблеми молекулярної біології" вже на першому курсі.

Мета роботи – підкреслення питань елективного курсу з молекулярної біології, які є практично значущими для підготовки сучасних лікарів.

Згідно з типовою програмою елективний курс включає 90 годин, у тому числі 30 годин аудиторної та 60 годин самостійної роботи. У нашому вузі аудиторні заняття є практичними. При складанні робочої програми велику увагу було приділено темам, що дають уявлення про сучасний рівень медицини. Так, на практичні заняття винесено теми: онкогенетика, методи генної інженерії, трансгенні організми, методи вивчення нуклеїнових кислот, генна терапія, клонування. Деякі теми, що включено в програму, здаються теоретичними і, на перший погляд, не мають прикладного значення. Однак при викладанні цих теоретичних питань ми звертаємо увагу на медичні аспекти. Так, в темі "Макромолекули як об'єкт вивчення молекулярної біології" обговорюються пріонні хвороби як приклад взаємозв'язку між будовою білка та його властивостями і функціями, значення змін структури білка в патогенезі спадкових хвороб. При вивченні будови ДНК підкреслюються такі особливості, що мають значення для теоретичного обґрунтування підходів в молекулярно-генетичній діагностиці. Тема "Реплікація, рекомбінація, репарація ДНК" має велике значення для розуміння принципів полімеразної ланцюгової реакції, секвенування ДНК.

Студенти знайомляться з поняттям хвороб репарації, теломеразною теорією старіння та перспективами інактивації теломерази в онкології. Прикладними аспектами, що розглядаються на занятті "Експресія генів та її регуляція", є механізми впливу антибіотиків на певні етапи синтезу білка, принципи використання мікроРНК в генній терапії. Вивчення теми "Геноми вірусів та прокариот" важливе для розуміння горизонтального переносу спадкової інформації, поняття вектора в генній терапії та інженерії. Одна з найбільш складних тем в курсі "Геном еукариот" розглядається на прикладі генома людини. Звертається увага на зв'язок індивідуального поліморфізму генома та схильністю до мультифакторіальних захворювань, роль мобільних елементів генома в спадковій та онкопатології, значення міні- та мікросателітної ДНК для геномної дактилоскопії. Тема "Молекулярні механізми мутацій" закладає основи розуміння етіології та класифікації спадкових хвороб. Зазвичай, у студентів викликає інтерес обговорення мутагенів та антимутагенів, і використання останніх для профілактики мутацій. На занятті, присвяченому регуляції клітинного циклу, дається поняття про протоонкогени, гени-супресори пухлинного росту, гени-мутатори. Студенти знайомляться з апоптозом і наслідками його порушення в патології. Обговорюється можливість фенотипу як запрограмованої смерті організму та його значення на видовому рівні. Для покращення ефективності вивчення елективного курсу складено альбом для практичних занять. Він ілюстрований малюнками та схемами, містить таблиці, ситуаційні завдання, запитання. У кінці кожного етапу заняття в альбом включається запитання стосовно практичних аспектів. Таким чином, практично-орієнтоване викладання елективного курсу "Сучасні проблеми молекулярної біології" дозволяє зв'язати теоретичну дисципліну першого курсу з клінічними та закладає фундамент розуміння патології людини, сучасних підходів до діагностики, лікування та профілактики на молекулярному рівні.